22 Ιανουαρίου 2020

Άγιος Νικόλαος Επίσκοπος Αχρίδος ο Βελιμίροβιτς: Πολλά κεφάλια είναι…

Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Άγ. Νικόλαος (Βελιμίροβιτς) Επίσκοπος Αχρίδος / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη

Βλέπω πολλές αιτίες, λόγω των οποίων η πίστη εξαντλείται και πεθαίνει. Μια αιτία είναι ότι συνηθίζουμε αυτό τον κόσμο και τη ζωή. Όσο μας φαίνεται καινούργιος και ασυνήθιστος αυτός ο κόσμος, η πίστη μας στον Θεό είναι δυνατή. Όμως τη μέρα εκείνη που ο κόσμος θα μας φανεί τελείως παλιός και τελείως συνηθισμένος, η πίστη μέσα μας σβήνει. Όσο περισσότερα βιώνουμε, τόσο περισσότερο συνηθίζουμε αυτό τον κόσμο. Και όσο περισσότερο συνηθίζουμε, τόσο περισσότερο απομακρυνόμαστε από τη φοβερή και μεγαλειώδη εντύπωση που μας άφησε στην αρχή ο κόσμος. Όποιος μια φορά ανεβεί στις Άλπεις, παραμένει θαμπωμένος από το μοναδικό και απροσδόκητο θέαμα.

Ενώ όποιος ζήσει δέκα χρόνια στις Άλπεις, το θέαμα απ’ αυτές όχι μόνο δεν τον θαμπώνει, αλλά του γίνεται βαρετό. Ο αστρονόμος που πρώτη φορά μαθαίνει για το μέγεθος και το πλήθος των άστρων, για την απόσταση μεταξύ τους και για την αλάνθαστη ροή τους, παραμένει μεθυσμένος από τη γοητεία. Όμως, όταν για μερικά χρόνια βλέπει πάντα το ίδιο θέαμα με τη βοήθεια των πιο εξελιγμένων

μηχανών, θα του φανούν όλα συνηθισμένα, και από την πρωταρχική γοητεία που ένιωσε δεν θα παραμείνει ούτε σκιά. Πολύ καιρό βλέπουμε το θέατρο του κόσμου, και δε μπορεί η παράξενη και πλούσια παράσταση να μας παρέχει φρέσκο ενδιαφέρον έως το τέλος. Είναι πολύς ο καιρός που ζούμε, για να μην αρχίσουμε να χασμουριόμαστε από ανία. Ενώ από ανία χασμουριόντουσαν οι άνθρωποι και στην κορυφή των Άλπεων και στον κόλπο της Νεάπολης και κάτω από το έναστρο ουράνιο σκέπαστρο της Ινδίας. Όπου όμως κατοικήσει η πλήξη απ' αυτό τον κόσμο, από εκεί η πίστη στον Θεό φεύγει. Και απ' όπου η πίστη στον Θεό φεύγει, από εκεί φεύγει και η ψυχική ευθυμία και η ησυχία.

Οι συνηθισμένοι σ' αυτό τον κόσμο μοιάζουν με αμαθείς στο βασιλικό τραπέζι. Με φόβο και δέος πλησιάζουν οι αμαθείς στο βασιλικό τραπέζι. Κανένας τους δεν αμφιβάλλει για την παρουσία του βασιλιά και για τη βασιλική αξιοπρέπεια του τραπεζίου. Κάθονται· ξεκινούν να τρώνε και να πίνουν όμως από το γλυκό φαγητό και πιοτό σκοτεινιάζουν, και χάνουν από τα μάτια τους και το βασιλιά και τη βασιλική αξιοπρέπεια του τραπεζίου. Αρχίζουν να αρπάζουν φαγητά και ποτά, να σπρώχνονται, να δέρνονται, να αναποδογυρίζουν , να φωνάζουν, να τσακώνονται για την ιδιοκτησία του τραπεζίου και την πρωτιά της θέσης και στο τέλος χασμουριούνται. Η φιλοξενία στο βασιλικό παλάτι τους γίνεται βαρετή. Και εκείνοι παραπονιούνται και απελπίζονται. Και κάνουν τη βασιλική τραπεζαρία υπνοδωμάτιο και το υπνοδωμάτιο στάβλο. Μέχρι που όλα να χάσουν στα μάτια τους το βασιλικό τους χαρακτήρα και η αμάθειά τους να αρχίσει να θριαμβεύει παντού, και στις σκέψεις και στα λόγια και στα έργα των φιλοξενούμενων. Και ο βασιλιάς-οικοδεσπότης στέκει και παρατηρεί και διατάζει το τραπέζι να το γεμίζουν ασταμάτητα. Η μεγάλη ψυχή αισθάνεται την παρουσία του βασιλιά και ντρέπεται για τη συμπεριφορά των αμαθών αδελφών της.

Η μεγάλη ψυχή αισθάνεται σ' αυτό τον κόσμο πάντα όπως σε αγιότατο και φοβερότατο ναό. Όσο περισσότερο καιρό τέτοια ψυχή στέκει σ' αυτό το ναό, τόσο ο ναός γι' αυτήν δεν χάνει τίποτα, αλλά αυξάνεται στην εξαιρετικότητα και τη φοβερή μεγαλειότητά του.

Μια άλλη αιτία για την αποδυνάμωση και τη νέκρωση της πίστης μέσα μας είναι η υπερφόρτωση του πνεύματος με πολλές μικρές γνώσεις, όπου ταυτόχρονα απουσιάζει η γνώση των γνώσεων. Η γνώση των γνώσεων είναι η γνώση περί Θεού. Οι υπόλοιπες πολλές και μικρές γνώσεις αναφέρονται στα έργα του Θεού, στον οίκο της φύσης και στα έπιπλα του. Η ποσότητα της γνώσης στην εποχή μας είναι μεγαλύτερη απ' ό,τι σε κάθε άλλη. Στην εποχή μας τρέχουν για την ποσότητα της γνώσης. Την ποιότητα λίγοι την κοιτάζουν. Στο κεφάλι φτιάχνεται τεράστια αποθήκη γνώσεων της χημείας, της φυσικής, της αστρονομίας, της τεχνολογίας,

της κοινωνιολογίας, της τεχνικής του χορού και του μαγειρέματος, του παιξίματος οργάνων και του φλερτ. Πολλά κεφάλια είναι ταυτόχρονα ολόκληρα χημικά εργαστήρια και ζωολογικά οικοδομήματα και μουσικά ρεπερτόρια. Πολλά μυαλά είναι πραγματικές εγκυκλοπαίδειες. Όμως, γι' αυτό πάλι μέσα στα πολλά μυαλά δεν υπάρχει θέση για τον Θεό, για τη μεγάλη γνώση των γνώσεων.

Στις παλιές, απλές εποχές οι άνθρωποι δεν κατείχαν στο πνεύμα τους τόσες πολλές τεχνολογικές αλήθειες, σαν τους ανθρώπους της εποχής μας, αλλά η γνώση των γνώσεων πάντα ήταν ζωντανή και πάντα είχε φανερή θέση. Και στις νέες, σύνθετες εποχές, οι δυνατοί άνθρωποι δεν αφήνουν να τους υπερφορτώσουν πολλές μικρές γνώσεις και δεν αφήνουν τις μικρές γνώσεις να επισκιάσουν τη μεγάλη γνώση.

Σ' αυτούς που κατανοούν, όλα τα γεγονότα είναι διαφανή, κι έτσι μέσα απ' όλα τα γεγονότα βλέπουν το κύριο γεγονός στην οικουμένη. Οι οξύνοες μέσω του ενδύματος όλων των κτισμάτων βλέπουν την ουσία και την κύρια κίνηση των πραγμάτων. Ποτέ οι δυνατοί δεν υπήρξαν δυνατότεροι, ούτε οι κατανοούντες καλύτερα κατανοούντες, απ' ότι στην εποχή μας. Αλλά γι' αυτό ποτέ οι αδύνατοι δεν υπήρξαν αδυνατότεροι ούτε οι κοντόφθαλμοι ακόμα πιο κοντόφθαλμοι ούτε οι ρηχοί ρηχότεροι, παρά και πάλι στην εποχή μας. Στους δυνατούς, τους κατανοούντες και τους έξυπνους η πίστη στο Θεό συνέχεια υψώνεται πάνω απ' όλες τις γνώσεις, όλα τα γεγονότα και όλες τις υποθέσεις, αιωρείται γύρω τους πάντα σαν φωτεινή ατμόσφαιρα γύρω από ένα ουράνιο σώμα. Απ' αυτή την ατμόσφαιρα όλα τα γεγονότα λαμβάνουν ζωή και κίνηση. Χωρίς αυτή την ατμόσφαιρα όλα τα γεγονότα παγώνουν και σκεπάζονται με τη σκιά του θανάτου. Έχει το φεγγάρι ατμόσφαιρα; Δεν είναι τίποτε ακόμα σίγουρα γνωστό, όμως εάν δεν την έχει στα σίγουρα, τότε αυτό μοιάζει με γνώση χωρίς πίστη. Υπάρχουν πάνω του μέταλλα και ιχνοστοιχεία, και υψόμετρα και βαθύπεδα, όμως τίποτε απ' όλα αυτά δεν αναπνέει. Γι' αυτό και το φεγγάρι τραβιέται πίσω από ζωντανούς πλανήτες, που αναπνέουν και ζουν, σαν μια λαμπερή νεκρική σαρκοφάγος. Τέτοια είναι και η γνώση δίχως πίστη. Και εκείνη είναι μια νεκρική σαρκοφάγος μέσα μας. Και όσο είναι η γνώση μας μεγαλύτερη αλλά δίχως πίστη, τόσο μεγαλύτερος νεκρός κείτεται στην ψυχή μας: ντυμένος, στολισμένος, ευρύς, πλην όμως νεκρός. Κάτω απ' αυτόν το νεκρό κείτεται καταπιεσμένη και πνιγμένη η πίστη. Μετά από μάταιη μάχη για να σηκωθεί και να τυλίξει τη μεταλλική σαρκοφάγο της γνώσης με την ατμοσφαιρική της φρεσκάδα και ζωηράδα, μετά απ' όλες τις μάταιες ηρωικές προσπάθειες εκείνη κείτεται στη σκιά του θανάτου. Η τραγωδία της είναι πλήρης. Όμως, μέσα στην τραγωδία της είναι και η δική μας τραγωδία, της ευτυχίας μας, της ηρεμίας μας και της αισιοδοξίας μας.

Πηγή: *Από το βιβλίο του Αγ. Νικολάου Βελιμίροβιτς, «Αργά βαδίζει ο Χριστός». Εκδ. «Εν πλω». Αθήνα 2008.*